

יוצא לאור לפרשת תזריע הי' תהא שנת פלאות דגולות
(מספר 27)

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בעניני גאולה ומשיח

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות חמשים ושתים לבריאה
הי' תהא שנת נפלאות בכל
שנת הצדי"ק לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מפתח ותוכן

פ' תזריע

א. משיח נקרא מצורע..... 3

מה שמו (של משיח) . . חיוורא (מצורע) דבי רבי שמו - הטעם
שמשח נק' בשם "מצורע"; ביאור דברי אדמו"ר הזקן בלקו"ת
פרשתנו (כב, ב) ש"נגעים דברים גבוהים הן"

ב' ניסן

ב. הוספה בגילוי תורת החסידות בהתקרבו לגאולה..... 7

גילוי תורת החסידות בדורות האחרונים וביאור מעלת המשך יו"ט
של ר"ה תרס"ו לאדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע

ג. הוספת חיים במלך ע"י הכרזת העם "יחי המלך"..... 12

ב' ניסן - התחלת נשיאות אדמו"ר הרי"צ נ"ע; ענין "והיחי יתן אל
לבו" שייך במיוחד לנשיא ומלך; ס"ח שנה לנשיאותו בגימטריא
חיים; הקשר לחודש ניסן ולנשיא דב' ניסן - נתנאל בן צוער;
הקשר לפ' צו

הוספה / בשורת הגאולה

ד. משיחות ש"פ תזריע-מצורע, ו' אייר ה'תשנ"א..... 23

עם סיומו של חודש ניסן תשנ"א "כלו כל הקיצין" כפשוטו ממש;
משיח נמצא בעולם בזמן ומקום הגלות ומצפה להתגלות; "דבי רבי
שילא אמרי שילה שמו" וכו', ואנן חסידים נעני אבתריהו בנוגע
לרבותינו נשיאינו; כבר נסתיימו ונשלמו כל עניני העבודה שהיו
צריכים להעשות במשך זמן הגלות, משיח עומד לבוא תיכף ומיד;
הוראה בפועל - כדי לפעול התגלות וביאת המשיח, על כאו"א
מישראל להוסיף בלימוד התורה בעניני משיח וגאולה, ומה טוב
שהלימוד יהי' בעשרה; הוספה בקיום המצוות בהידור, ובמיוחד
במצוות הצדקה; הוספה בצדקה מתוך כוונה לזרז את הגאולה

Reprinted with permission of:
"Vaad L'Hafotzas Sichos"

by:

Moshiach Awareness Center,
a Project of:

Enlightenment For The Blind, Inc.
602 North Orange Drive.
Los Angeles, CA 90036

Tel.: (323) 934-7095

Fax: (323) 934-7092

<http://www.torah4blind.org>
e-mail: yys@torah4blind.org

Rabbi Yosef Y. Shagalov,
Executive Director

Printed in the U.S.A.

תזריע ג

משיח נקרא מצורע

הטעם ש"מצות נגעים אינו נהוג בזמננו זה אחר התורבן . זהו אינו בנמצא אצלנו, שאף הצדיק והטוב עדיין הרע קצת בפנימיות".

ועפ"ז יש לומר, שמטעם זה נקרא משיח בשם "מצורע" דוקא, להורות שהוא יהי' אדם השלם בתכלית (וכמ"ש: "הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד"), ולכן נקרא "נגוע" כי החולי והמכאוב שבא לברר הוא רק הבירור ד"סוף לבושיו".

ובעומק יותר אולי יש לומר: אריכות הגלות הזה האחרון היא כדי לברר ולוכך את ישראל (ע"ד "כור הברזל": דגלות מצרים), והזמן דעקבתא דמשיחא, סוף זמן הגלות, הוא הזמן דבירור היותר אחרון, בירור הרע והפסולת החיצונית ש"בסוף לבושיו" (דכלל ישראל), שבירור זה ייעשה על ידי משיח.

וזהו שמשיח נקרא "מצורע" מפני ש"חלינו הוא נשא ומכאובינו סבלם גוי", וזהו מצד פעולתו של משיח בבני ישראל, לברר פסולת זו ש"בסוף

א. גרסינן בגמ': "מה שמו של משיח) . . רבנן אמרי תיורא דבי רבי שמו (מצורע של בית רבי. רש"י) שנאמר² אכן חלינו הוא נשא ומכאובינו סבלם ואנחנו חשבנוהו נגוע מוכה אלקים ומעונה".

וצריך ביאור - למה מתבטא הענין ד"חלינו הוא נשא ומכאובינו סבלם" בענין של "נגוע" (מצורע) דוקא, ועד ששמו "תיורא" (מצורע), ולא בשם סתם של סבל וחולי.

לכאורה יש לבאר זה ע"פ ביאור רבינו הוקני' עה"פ, "אדם כי יהי' בעור בשרו" - דזה שנאמר כאן תואר "אדם" דוקא, שהוא שם המעלה של ישראל, הוא לפי שענין הנגעים שהם "בעור בשרו" מורה על "בחי' התחתונה . . (שלא נתברר הרע והפסולת ממנו", והיינו, "שברוחניות בעבודת ה' תיקן במעשיו ובירר הרע מן הטוב בכל הדברים, רק פסולת שבסוף לבושיו עדיין לא נתברר", ונמצא שענין הנגעים שייך רק באדם השלם שכבר גמר עבודת "התבררות הרע מן פנימיות הגוף ונפש" וחסר אצלו רק הבירור בחיצוניות שלו [וכמבואר שם, וזהו

(5) ישע"י נב, יג. תרגום עה"פ. זח"א קפא, ב. וראה תנחומא תולדות יד (ובהוצאת אבא-עזר - כ) שהוא למעלה גם ממש. ולהעיר מלקו"ת שם, דבחי' אדם הוא למעלה גם מבחי' משה (שנק' איש האלקים" - ר"פ ברכה. תהלים צ, א. ע"ש. (6) ראה בכ"ז לקו"ש חכ"ב ע' 78 (לקמן ע' 176) ואילך.

(7) ואתחנן ד, כ. תו"א עד, א"ב. ובכ"מ.

משיחת ש"פ מצורע תשל"ג. נדפס בלקו"ש חל"ז ע' 33 ואילך.

(1) סנהדרין צח, ב.

(2) ישע"י נג, ד.

(3) לקו"ת פרשתנו כב, ב. וראה אלשיך

פרשתנו עה"פ.

(4) פרשתנו יג, ב.

לבושיו" דכלל ישראל (ולא שהוא נגוע מצד עצמו ח"ו).

ב. אבל אין זה ביאור מספיק. שהרי ענין ה"שם" בא לתאר מהותו וענינו העיקרי של הנקרא בשם זה⁸, ובענינו: אע"פ שמשית, "מחולל מפשעינו"⁹, עד שמשית עצמו "הוא"¹⁰ מנוגע¹¹, מ"מ לכאורה אין זה ענינו העיקרי של משית, כי זהו ענין שלי"י (בירור הרע והעונות של בני ישראל), ואילו ענינו העיקרי של משית הוא גאולתם של ישראל - בנין בית המקדש וקיומן נדחי ישראל כו"¹², ולמה נקרא¹³ על שם פעולתו השלילית ("מצורע"), ולא על שם הגאולה עצמה?

(8) ראה בארוכה בזה, "תשובות וביאורים" (קה"ת, תשל"ד) ס"א*. לקו"ש ח"ו ס"ע 35 ואילך ובהערות שם. ושא"נ.

(9) ישע' נג, ה. הובא בפרש"י סנהדרין שם ע"א ד"ה סובלי חלאים.

(10) ל' רש"י שבהערה הקודמת (בפירוש דברי הגמ' שם שמשית יושב בין, "סובלי חלאים" (מנוגעים. רש"י)).

(11) ולא רק ש"אנחנו חשבונו נגוע".
(12) ראה רמב"ם הל' מלכים רפ"א ושם בסופו.

(13) בלקוטי לוי"צ, "ליקוטים" על מחז"ל (ע' קו), ש"יש ד' שמות למשית . . . הדעה דרבנן . . . דחיוורא דבי רבי שמו, הפירוש הוא שהוא מעונה בצרעת . . . אבל לא שזהו שמו, רק הענין שהוא מוכה בצרעת".

אבל לכאורה אין כוונתו להפיק מחז"ל זה מפשוטו שלא יהי' נקרא בשם זה "חיוורא דבי רבי", אלא שאינו דומה לד' שמות, מנחם שילה ינון חנינה" שהם שמות בנ"א, משא"כ השם ד"חיוורא דבי רבי" הוא רק ע"ש "הענין".

(* אגרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"א ס"ע רפח ואילך. המו"ל.

ועכצ"ל שיש בתוכן ענין ה"נגע" גם רמז על עיקר ענינו של משית, הגאולה שתבוא על ידו.

ויש לומר, שענין זה נרמז גם בדיוק לשון המדרש¹⁴ עה"פ¹⁵, "הצרוע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרומים גו" - "הצרוע זה בית המקדש, אשר בו הנגע זו עבודת כוכבים . . . בגדיו יהיו פרומים אלו בגדי כהונה וכו'". ולכאורה ל' המדרש, "הצרוע זה בית המקדש" צע"ק, "החול"ל", "זה בית המקדש שנחרב" (וכיו"ב)¹⁶, ומהו, "הצרוע זה בית המקדש", דמשמעו שזהו תוכן ענין המקדש עצמו.

ויש לומר, שבוזה מרמז המדרש, די ש תוכן חיובי בענין הנגע, שמצד זה נקרא המקדש בשם "הצרוע" (עוד לפני שניתן בו "הנגע זו עבודת כוכבים", שאז נעשה "צרוע" לגריעותא), כמו שמשית נקרא בשם "חיוורא (מצורע) דבי רבי".

ג. ויש לבאר זה ע"פ מ"ש אדמו"ר הזקן שם¹⁷ עוד ענין בנוגע לנגעים, וז"ל: "נגעים דברים גבוהים הן, שאינו נקי טמא עד שיקראנו הכהן טמא¹⁸, וכשעדיין לא קרא לו שם טמא אין

(14) איכ"ר פתיחתא כא. הובא ביל"ש פרשתנו עה"פ.

(15) פרשתנו יג, מה.

(16) משא"כ ל' רז"ל (ויק"ר מצורע ס"פ יז) בדרשת הפסוקים (מצורע יד, לד ואילך) דנגעי בתים - "בית ארץ אחוזתכם - זה בית המקדש", שמוכן שלא נאמר, "בית המקדש שנחרב".

(17) לקו"ת שם. וראה ג"כ סהמ"צ להצ"צ מצות טומאת המצורע בתהלתה. ע"ש.

(18) משנה נגעים רפ"ג. רמב"ם הל' טומאת צרעת פ"ט ה"ב. וראה תו"כ ורש"י פרשתנו יג, ב. תו"כ ר"פ מצורע.

שלמעלה, ששרשה ומקורה אינו ענין של דין וצמצום (מניעת ההשפעה), אלא אדרבה, גבורה מלשון תגבורת, תגבורת החיות (ע"ד גבורות גשמים²³), השפעה בהתגברות יתירה שלמעלה מכלי קיבול של המקבל [שלכן נמשך ומשתלשל מזה אח"כ ענין הצמצום והגבורה (מניעת השפעה) כפשוטה, ובפרט כשהמקבל אין ביכלתו להכיל שפע רב כזה].

וכן בענינינו, דענין ה"נגע" בשרשו הראשון הוא תגבורת הקדושה. אלא שמוזה משתלשלים, "דינים קשים" כפי שהם עדיין בעולם הקדושה; ומדינים קשים אלו נשתלשו אח"כ למטה יותר מראות הנגעים הטמאים.

ויש לומר, שענין זה נרמז בלשון אדה"ז הנ"ל שהנגעים, "כשעדיין לא קרא לו שם טמא . . הם אורות עליונים" (ולא כ', "אורות דקדושה" וכיו"ב) - שבוז מרמז, ששרש ענין הנגעים הוא לא רק דינים קשים דקדושה, אלא למעלה יותר - "אורות עליונים", היינו לא רק ענין של אור וגילוי אלקות, אלא עוד זאת - "אורות עליונים", שלמעלה מתחתון, ממדידה והגבלה.

[וכן הוא בעבודת האדם, לפי המבואר²⁴ שענין ה"נגע" בעבודה רוחנית הוא, "רצוא" בלי "שוב", היינו העבודה ד"כלות הנפש", שהיא

הנגעים בכלל טומאה אלא אדרבה הם אורות עליונים, רק שהם דינא קשיא דקדושה¹⁹. . והובא אל אהרן הכהן, שנתעלים ע"י הכהן שהוא חסד עילאה . . ויוכל להמתיק דינים כשאומר טהור כו". זאת אומרת, שעצם החפצא ד"נגע" (קודם קריאת שם טמא ע"י הכהן) אינו ענין של טומאה, אלא אדרבה, ענין של קדושה.

ויש לומר, שענין זה בא לידי ביטוי גם בנגעים כפשוטם - במראות הנגעים שמלכתחילה הם טהורים, אף שגם הם צריכים להביא אל הכהן²⁰ שהוא יאמר "טהור": נגעים אלה הם מלכתחילה ענין של קדושה, ופעולת הכהן בהם (אמירת "טהור") אינה כדי לטהרם מן הטומאה, אלא להמתיק הגבורות בחסדים, להפכם מ"דינא קשיא" לענין של חסד.

[אלא שמדינים, "קשים" אלו דקדושה, יכול להשתלשל אח"כ ענין של רע²¹ (וכידוע, שמריבוי הצמצומים של מידת הדין והגבורה נשתלשל ענין הרע) - והם מראות הנגעים הטמאים].

ד. עפ"ז יש להוסיף עוד יותר, דלא זו בלבד ששרש ענין ה"נגע" הוא בקדושה, "דינא קשיא דקדושה", אלא עוד זאת, שבשרשו (הראשון) הוא דרגא נעלית ביותר (בקדושה גופא).

וע"ד המבואר²² בענין מדת הגבורה

(19) ומציין לע"פ שער לאה ורחל פ"ו. ע"ש.

(20) פרשתנו יג, לח"לט.

(21) הגהות הצ"צ ללקו"ת שם (אוה"ת פרשתנו כרך א ע' רנב). לקו"ת פרשתנו כד, א בהגהה (ע"פ ל' הע"ח שם).

(22) תו"א ר"פ נח (ט, ג). וראה שם קיו, ג. ועוד.

(23) משנה ריש תענית. ובגמ' שם "שיורדין בגבורה".

(24) לקו"ת מצורע כה, ב. סהמ"צ להצ"צ שם

פ"א בארוכה. וראה גם סה"ש תנשא"ח ב ע' 492 (לקמן ע' 181) ואילך.

היציאה מכל מיצרים וגבולים, תגבורת הקדושה²⁸, שהיא התגלות האלקות שלמעלה ממדידה והגבלה²⁹.

וזה גופא בא עי"ז ש, חלינו הוא נשא גו", שבזה נעשה הבירור והזיכוכ היותר אחרון של בני ישראל בעקבתא דמשיחא, ובמילא נעשים כלים להתגלות של "אורות עליונים",

וזוכים לקיום היעוד³⁰, ולא יכנף עוד מוריך [פי' שלא יתכסה ממך בכנף ולבוש³¹] והיו עיניך רואות את מוריך", בגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו, ותיכף ומיד ממש.

התשוקה לצאת ממדידות והגבלות²⁵ ולידבק באלקות בביטול גמור, ואין זה כפי הכוונה העליונה, שצ"ל העבודה ד"שוב" דוקא, להמשיך אלקות בעולם, ע"י העבודה דתורה ומצוות, נשמה בגוף דוקא.

הרי ששורש ענין הנגע בעבודת האדם היא עבודה נעלית ביותר, "רצוא" וכלות הנפש (שהיא האהבה ד"בכל מאריך", למעלה ממדידה והגבלה)²⁶, אלא דכאשר אין אח"כ גם ענין ה"שוב", ה"ז לא כפי הכוונה].

ה. ע"פ כהנ"ל יובן גם הטעם שמשיח (ועד"ז ביהמ"ק) נקרא בשם "מצורע"²⁷, כי ענין הגאולה הוא -

(28) ראה לקו"ת קרח (נד, סע"ב ואילך) שלעת"ל יהיו הגבורות עיקר (ע"י בירור עולם התהו). ע"ש. וראה גם אוה"ת לנ"ך שם, דזה ש"צ"ל ברוא דסומקא" הוא "כי לע"ל יתעלו הגבורות להיות גבוהים מחסדים כו". ע"ש. וע"פ המבואר בפנים י"ל שגם ענין זה חלק מענין ה"מצורע" (שורש הגבורות).

(29) ולהעיר מחידושי אגדות מהר"ל לסנהדרין שם (ועד"ז בנצח ישראל ספמ"א), שמשיח נק' מצורע, "כי הצרעת היא דבר חוץ למנהגו של עולם. . המשיח יהי' . חוץ לטבע ומנהגו של עולם". - וראה גם ביאורו בחדא"ג לסנהדרין (קא, ב) "כי המלך דומה לגמרי אל המצורע. . נבדל מן העם" (ומציין לביאורו הנ"ל בנוגע למשיח).

(30) ישע"י ל, כ.

(31) תניא פל"ו.

(25) להעיר מתורת לוי יצחק (ע' קסא) דמצורע, הוא בתוהו. . המצורע גי' תה"ו".

(26) ראה בארוכה ד"ה שובה ישראל תרנ"ט (ועוד) בגודל מעלת העבודה ד"רצוא" שמצד קו השמאל דוקא. וראה לקמן הערה 28.

(27) עפ"ז יומתק מ"ש באוה"ח (מצורע יד, ח), ד"שתי צפרים חיות טהורות" של טהרת המצורע (מצורע שם, ד), "הם ב' משיחים" (ע"ש באורך) - כי שלימות טהרת המצורע היא - גילוי "מצורע" דקדושה בשרשו הכי עליון, שהוא דרגת "משיח" שנק' "מצורע", ככפנים.

ולהעיר מאוה"ת לנ"ך (ע' צג) - בביאור מחז"ל ד"משיח חיוורא דבי רבי שמו" - ד"משיח שהוא גילוי פנימיות עונג העליון סובל הנגע בכדי שעי"ז יומשך העונג תלג חיור".

ב' ניסן

הוספה בגילוי תורת החסידות בהתקרבונו לגאולה

להתגלות ולהתפשט בהרחבה בין כל ישראל - בהתאם לתשובתו של מלך המשיח (על שאלת הבעש"ט, "אימתי אתי מר"), "לכשיפוצו מעינותיך חוצה"⁴. ובפרט לאחר התגלותה של חסידות חב"ד ע"י כ"ק אדמו"ר הזקן⁵, עד היותה בחב"י, "יתפרנסון", היינו שתורת החסידות נתלבשה בלבושי הבנה והשגה (מזון) של השכל האנושי, ומני אז היא מתפשטת באופן דמוסיף, והולך מוסיף ואור."

ולכאורה תמוה הדבר:

הרי דורות האחרונים הוא זמן של "עקבות משיחא שנפלה סוכת דוד עד

מאות שנים שנתגלה כו' (כי הלימוד צ"ל דוקא באופן של) יתפרנסון כו' יפורשו מאמרו העמוקים בהקדמות שגילה האר"י זלה"ה כו' שיבינו כו' כי הלומד גירסא בעלמא הגם שיש לו שכר טוב כו' עכ"ו הסגולה דבגיני' וקראתם דרור היא כשיתפרנסון וילמדו פירושי המאמרים כו'. - ראה גם כן הקדמת הרח"ו לשער ההקדמות.

(4) הבעש"ט באגרתו הידועה על דבר עליית הנשמה שלו בראש השנה שנת תק"ז נדפסה: בסוף הספר בן פורת יוסף; בספר המכתבים מהבעש"ט ז"ל ותלמידיו (ולבוב תרפ"ג, וכותב המו"ל שהעתיקה מן המכתב - כת"י חתנו של הבעש"ט הרה"צ וכו' ר' יחיאל - החתום בעצם כ"יק של הבעש"ט); בספר גנוי נסתרות (ירושלים ת"ו תרפ"ד) ח"א סי' סה. - וחלק ממנה בתחלת ספר כתר שם טוב, וספר לקוטי אמרים להה"מ ממעוררש. - ביאור לשאלת הבעש"ט ומענה המשיח ע"ד החסידות ראה לקו"ד ח"ב ליקוט טז - יח.

(5) ובפרט לאחר פטעטערבורג (תקנ"ט) תורת שלום ס"ע 112 וואלך.

(6) ראה תניא ספ"ה.

א. איתא בזהרי, "ובשית מאה שנין לשתיאאה יתפתחון תרעי דחכמתא לעילא ומבועי דחכמתא לתתא וכו' וסימנך בשנת שש מאות שנה לחיי נח וגו' נבקעו כל מעינות תהום רבה". וכוונת הוזה"ק בפשטות היא, כי בזמן שהוא יפתחו שערי החכמות בכלל ושערי חכמת התורה בעיקר ובפרט. וכן ראינו באותו הזמן בנוגע לחכמות בכלל. ובחכמת התורה - זכינו באותם הימים לגילוי של פנימיות התורה - חלק התורה שהי' כמוס וחתום עד אז,

שהרי בתחלה היתה חכמה זו גלוי' וידועה רק, "ליחידי סגולה ואף גם זאת בהצנע לכת ולא ברבים"², כי הם העלימוה מעינם ועיונם של רוב עם ישראל. ורק מתחיל מהאריו"ל - הרי אמר, "דדוקא בדורות אלו האחרונים מותר ומצוה לגלות זאת החכמה"². אמנם גם אז טרם באה לידי גילוי והתפשטות בהרחבה - באופן ד"יתפרנסון"³, עד שהופיע כ"ק הבעש"ט, ובו ועל ידו התחילה חכמה זו

משיחת אחש"פ הית"ש². נדפס בלקו"ש ח"ז ע' 206 ואילך.

(1) ח"א קיו, א.

(2) אגה"ק סי' כו (קמב, ב).

(3) כדיוק הל' בתקוני הור (ת"ו בסופו) דברי אליהו הנביא מבשר הגאולה מגלותו זה (לרשב"י): כמה ב"ג לתתא יתפרנסון מהאי חיבורא דילך כד אתגלי לתתא בדרא בתראה בסוף יומיא ובגינא וקראתם דרור בארץ גוי. ובכסא מלך שם ביאר והדגיש: בדרא בתראה דוקא קרוב לימות המשיח כו' (אף אשר) זה כמה

כי הלא תורה הוא מלשון הוראה¹¹, שתכליתה להורות לבנ"י את הדרך ילכו בה ואת העבודה אשר יעבודו לברר ולזכך את העולם - תכלית הירידה לעוה"ז¹². ומכיון שהעולם לא הי' זקוק עדיין להבירור של הוראה זו הבאה בהענין שמתחדש ע"י התלמיד - לא נתגלה החידוש¹³. ובבוא הזמן שבו התלמיד ותיק מחדש את הענין בתורה - הרי זה גופא הוכחה שהוא הוא העת ה"יפה" לזה: והיינו לפי שמצב העולם הוא כזה, שנחוצה ומוכרחת ההוראה הנובעת מחידושו של התלמיד ותיק¹⁴.

ועד"ז הוא בענין דידן: כל הגלויים דלעתיד, בביאת המשיח, ה"ה דבר ה"תלוי במעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות¹⁵. ואין הכוונה רק להעבודה של גלות זו האחרונה, אלא מאחר שארז"ל¹⁶ „אין המצוה נקראת אלא ע"ש גומרה", הרי מובן שבגמר העבודה והבירורים של גלות הלזו, יוגמר ויסיימו גם ענין ותכלית כל

בחי' רגלים ועקביים" וה"ה „דור יתום"⁸, כי החשך בו הוא כפול ומכופל - ואיך יתכן שדוקא דורות הללו יזכו לגילויים נעלים כאלו שלא זכו להם הדורות הקודמים, אף לא דורות התנאים ואמוראים, הגאונים וראשונים וכו'?

אמנם כגון דא אנו מוצאים גם בענין כללי בתורה:

אמרו רז"ל⁹ „כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש בתורה הכל ניתן למשה מסיני". ולכאורה גם בזה יש לתמוה: מכיון שחידושו של התלמיד כבר ניתן למשה מסיני, למה לא נתגלו כל אותם הדורות, עד כי יבוא תלמיד ותיק זה ויחדש ענין זה?

והביאור הוא:

כתוב בתורה¹⁰: „את הכל עשה יפה בעת" ואחז"ל ראוי הי' אדה"ר שתנתן התורה ע"י כו' חזר ואמר (הקב"ה) כו' אני נותן לבניו - שכל דבר שהקב"ה עושהו בזמן מסוים, הרי זו היא העת ה"יפה", המתאימה וזקוקה לדבר הזה. מזה מובן אשר עד שיגיע הזמן שבו נתחדש ענין זה בתורה ע"י התלמיד ותיק, עדיין לא היו זקוקים להענין הזה, ולכן לא נתגלה,

(7) אנה"ק סי' ט.

(8) אנה"ת פ"י.

(9) ראה מגילה יט, ב. ירושלמי פאה פ"ב, ה"ד. שמו"ר רפמ"ז. ויק"ר רפכ"ב. קה"ר פ"א, ט. פ"ה, ח. שו"ת רד"ך בית ה' חדר ג. תורת העולה ח"ג, פנ"ה. הקדמת הש"ך עה"ת. אור תורה להה"מ ר"פ תולדות. אנה"ק קו"א ד"ה להבין פרטי ההלכות.

(10) קהלת ג, יא. ובקה"ר שם. ועייג"כ שם ר"פ עה"פ לכל זמן ועת לכל חפץ.

(11) זח"ג נג, ב. גו"א ר"פ בראשית בשם הרד"ק.

(12) תניא פל"ז (מח, ב).

(13) אף שהיתה גם או חלק בתורה - וכמו כל התורה ש"קדמה לעולם" (פסחים נד, ב. נדרים לט, ב), ויחידי סגולה למדו וקיימו כל התורה כולה עד שלא ניתנה (קידושין פב, א. יומא כח, ב) אבל לכל ישראל ניתנה לכ"ז דור.

(14) וזהו גם הטעם לזה שכ"ק מו"ח אדמו"ר גילה כמה הוראות והנהגות וכו' בזמן האחרון דוקא, וכמה מהם - בארצות"ב, בחצי כדור התחתון (ראה מכתבו בסה"מ תש"ח ע' 232), אף ששמעם כמה שנים לפניו - כי „לכל זמן" ואו בא הזמן שהעולם הוצרך להם.

(15) תניא רפל"ז.

(16) סוטה יג, ב. הובא בתנחומא ובפירש"י עקב ח, א.

הקליפה והיצה"ר לנגד ולמנוע וכו'²¹. והיות שעבודת דורות האחרונים נוגעת ממש לגמר והשלמת כל הבירורים, הרי התנגדות היצה"ר נגדה הוא ביתר תוקף ועוז - למנוע העובד לעשות את המוטל עליו - וא"כ גם בגלל זה מוכרחים בדורות אלו לכחות מיוחדים, כדי שע"י עבודתנו נוכל לקיים ולהשלים את רצונו של הקב"ה, ש"נתאזה הקב"ה להיות לו (ית'²²) דירה בתחתונים"²³.

ב. עפ"י הנ"ל י"ל שכמו שהוא בכללות, בהפרש שבין דורות האחרונים לבין הדורות שלפניהם, כן הוא הענין גם בדורות האחרונים עצמם - שבכל דור ודור המתקרב יותר לביאת המשיח, כמו שהאחריות הולכת וגדלה²⁴ - כן הולכת ורבה התגלות הענינים הנעלים דתורה, לגבי הדורות שקדמום. וכמו שאנו רואים שכן הוא הדבר בענין גילוי פנימיות התורה - מדור לדור היא מתגלית יותר ויורדת ומתלבשת יותר בלבושי הבנה והשגה ותפיסה.

גילוי בתוספת רבה כזו ניכר ובולט במיוחד במאמריו של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע²⁵, אשר בהם באים

הגליות (שהרי הגאולה מגלות זו היא גאולה שאין אחרי' גלות¹⁷). מובן עפ"ז, אשר עבודתנו זו, המביאה לגמר הגלות הרביעית והגאולה שלאחרי' - פועלת עליו גם בשלש הגאולות הקודמות.

היוצא מזה, אשר דוקא וכיון שדורות אלו האחרונים הם, "עקבתא דמשיחא" שבהם הוא בירור וגמר גלות הרביעית והאחרונה - מוטלת עליהם אחריות יותר גדולה, ועבודתם צ"ל יותר נעלית ובהתחזקות והתגברות יותר מזו אשר בדורות וגליות הקודמים. כי הלא עבודתנו זו היא הכנה אחרונה לגאולה השלימה: להפך את החשך כפול ומכופל - לאור כפול ומכופל¹⁸.

וכיון ש"אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו"¹⁹, ואינו מבקש אלא לפי הכחות שניתנו להם, לכן בדורות האלה דוקא מתגלים חלקי התורה הנעלמים ע"ע והפנימיים (מה שלא זכו להם בדורות הראשונים), ובהם וע"י נשפעים מלמעלה כחות מיוחדים לעבודה נעלית זו - שהרי התורה היא, "עוז ותושי"²⁰, היא הנותנת כח לעשות חיל בעבודה.

יותר מזה: נוסף על זה שעבודה גדולה זו מצד עצמה דורשת כחות מיוחדים - הרי ידוע, שכל שהעבודה מוכרחת יותר וקרובה יותר לתכלית הנרצה שבאה ע"י, מתגברת יותר

(21) עיין תניא פכ"ח. - ראה לקו"ש ח"ג פ' בראשית.

(22) כן ה"י מוסיף (פעמים רבות) כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע. - נתבאר בלקו"ש ח"ט ע' 27 ואילך.

(23) נתחומא נשא טז. עד"ז במדבר פ"י, ו. - ראה תניא פל"ו.

(24) להעיר מסוטה (מט, א): בכל יום ויום כו'. ראה לקו"ש ח"ד ע' 1226, ובהערה 32 שם.

(25) וראה חנוך לנער (ע' 8. וראה היום יום ע' קו) אשר הצ"צ אמר בנוגע לכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע: "נולד כ' חשוון תרכ"א, שיש בזה

(17) ראה מכילתא עה"פ או ישרי: התשועה העתידה להיות אין אחרי' שעבוד (הובאה תוד"ה ונאמר פסחים קטז, ב). ועד"ז שמו"ר פכ"ג, יא (וראה רש"י ערכין יג, ב) ד"ה בנבל.

(18) ראה תניא פל"ו, אגה"ת ספ"ט.

(19) ע"ז ג, א.

(20) ראה תו"א ר"פ יתרו.

אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע במיוחד בשבח ההמשך תרס"ו. כי כל מעלות הנ"ל, בהן נשתבחו מאמריו, ישנן במדה מרובה ומיוחדת בהמשך זה.

ולא רק שבהמשך זה באה תורת החסידות לידי התגלות יותר ובהשגה למטה יותר, אלא שגם שייכותה של „חכמה זו“ לגאולה העתידה (וכנ"ל, שהיא היא הסיבה מה שפנימיות התורה מתגלית יותר מדור לדור) נראית יותר בהמשך זה.

וכידוע אשר כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע קישר אמירתו של ההמשך בשנה זו (תרס"ו) עם ה"קין" הנמצא בכמה ספרים על שנה ההיא²⁸ (וגם עם זה שבזמן ההוא היו פרעות במדינת רוסיה ל"ע ושהיתה מוצאי שנת העיבור).

ובנוגע לפועל: ע"פ כל הנ"ל שניתנו ונמשכו הגילויים והכחות מלמעלה להפוך את החשך כפול ומכופל ו,גלו לאדום שכינה עמהם²⁹

עניני החסידות בביאור יותר רחב ובהבנה והשגה שכלית יותר, מכמו שהם (בגלוי - גם לאנשים כערכנו) במאמרי רבותינו נשיאנו שקדמו.

והרי ידוע²⁶ הפתגם של חסידים הראשונים שכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע הוא „הרמב"ם דתורת החסידות“, לפי שעניני תורת החסידות באו במאמריו בסדר-מסודר, בהסברה מודרגת ובמשלים המבררים וכו'. ומובן, אשר ע"ד שהרמב"ם כותב²⁷ אודות ספרו יד החזקה „וראיתי לחבר דברים המתבררים וכו' בלשון ברורה בדרך קצרה עד שתהא תורה שבע"פ סדורה בפי הכל כו' דברים ברורים קרובים נכונים כו" - הוא הדבר בנוגע למאמרי כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, אשר בהם באה תורת החסידות (בגלוי כנ"ל) „בדברים המתבררים, בלשון ברורה . . דברים קרובים נכונים" וכו'.

ג. מבין מאמריו גופא דיבר כ"ק

(28) וי"ל אשר לכן התחיל ענין שתיית ד' כוסות באחש"פ בשנה ההיא דוקא (היום יום ע' מו), כי אחש"פ ועניניו - ה"ה שייך להגאולה העתידה וכתוכן ההפטורה וכו' (וראה לקו"ש ח"ד ע' 1299).

וי"ל שייכות מיוחדת ליין דוקא, כי ענינו של יין הוא גילויי ההעלם, דהרי מתחלה הוא טמון בענבים ואח"כ יוצא לגילוי, ולכן הוא פועל גילויי ההעלם, כמ"ש (שופטים ט, יג) „המשמח אלקים ואנשים“, היינו שמגלה ההעלם דאלקים ואנשים (לקו"ת דברים עט, ד).

(29) ספרי מסעי לה, לד (וראה מגלה כט, א): לבבל כו'. ולהעיר מהשינוי: בתניא פ"ז, אה"ק סכ"ה (ובכ"מ בחסידות) לאדום, באנה"ק ס"ד (ובכ"מ) לבבל. בכ"מ שמדובר אותו הענין ולא הובא מרו"ל בכלל.

שני כפי"ן שהוא רומז לכתרא עילאה" - וידוע (לקו"ת שה"ש לה, ג) אשר שני הכפי"ן רומזים לב' הבחינות שבכתר אריך ועתיק, היינו שהוא שייך לא רק לאריך (שאף שהוא למע' מהשתל', מ"מ ה"ה שייך להשתל') אלא גם לעתיק שלמע' מהשתל' לגמרי.

ויש לקשר עם זה שהברי"מ שלו היתה בנר ב' דחנוכה (שם), לפי שביום ב' דחנוכה נראה הנס דחנוכה (הבא מלמעלה מהשתל') בגלוי, לא כמו ביום א' שבגלוי אין נראה הנס ושקו"ט בזה בתורה ודוקים לביאור מיוחד כו' (ראה ט"ז ריש הלכות חנוכה סי' תרע. ועוד).

והרי כ"ז שייך לענין הגאולה, דהרי גם ענין הגאולה בא מבחי' שלמע' מהשתל'.

(26) לקו"ת ח"ב ע' רצו. וראה ספה"ש תש"א ע' 160.

(27) בהקדמתו לספרו יד החזקה.

שנקראת „בשם שכינה ע"ש ששוכנת ומתלבשת תוך כל עלמין"³⁰, היינו שגם כאשר נמצאים אנו בשפל המצב, מ"מ הרי הוא ית' הוא השוכן אתנו ועד אשר „ושכנתי בתוכם בתוך כל אחד ואחד"³¹, הרי הוא הנותן לנו כח לסיים הגלות, לברר „הפכים קטנים" שעדיין

(32) איוב כח, ג. ובאוה"ת פ' מקץ (שמ, א. וכפ"י המד"ר שהובא שם - כ"כ בתניא פל"ג) - מציין גם לזח"א (קצד, א). ושם הוא עה"פ לכל זמן ועת לכל חפץ (ונת' בלקוטי לוי יצחק על הזהר): ת"ח כל מה דעבד קוב"ה לתתא לכלא שוי זימנא וזמן קצוב זמן שוי לנהורא כו'.

(30) תניא פמ"א.

(31) ר"ח (שער האהבה פ"ו קרוב לתחלתו). בשל"ה (שער האותיות אות ל. מס' תענית רד"ה מענין העבודה. פ' תרומה חלק תו"א - שכה, ב. שכו, ב. - ועוד).

ב' ניסן ב

הוספת חיים במלך ע"י הכרזת העם, "יחי המלך"

מהורש"ב, ויום התחלת הנשיאות; דכ"ק מו"ח אדמו"ר⁶ נשיא דורנו, אשר, יום זה (ב' ניסן) הוא יום מיוחד בחיי הנשיא, ויום מיוחד בענין הנשיאות - התחלת הנשיאות של נשיא דורנו, הכוללת את כל המשך הנשיאות עד ביאת גואל צדק.

ועפ"ז מובן, שבבוא יום ב' ניסן בכל שנה ושנה, ניתוסף עליו גדול יותר⁷ בענין הנשיאות.

6) להעיר, שביום ההילולא מתעלים, כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו" (אגה"ק סי' ז"ך וכח"ח סידור עם דא"ח שער הל"ג בעומר. ובכ"מ), ונמצא, שיום זה כולל כל (ששים) שנות חייו דכ"ק אדנ"ע (תרכ"א - פר"ת).

7) כמארז"ל על הפסוק (קהלת א, ה) "וורח השמש ובא השמש", "עד שלא תשקע שמשו של צדיק זה הוא מזריח שמשו של צדיק אחר" (קה"ר עה"פ. יומא לח, ב).

8) בנו יחידו: בנו - שירוש המלכות והנשיאות (ראה רמב"ם הל' מלכים פ"א ה"ו), ואינו צריך משתחא (שם ה"ב), ויחידו - שאין מקום למחלוקת כו' (שם), ונעשה מלך ונשיא תיכף ומיד.

9) נוסף לכך שלהיותו ממלא מקומם של הנשיאים שלפניו, ה"ז כולל גם כל משך הנשיאות דקודמיו.

10) כציווי והוראת חז"ל "מעלין בקודש" (ברכות כח, א. ושי"ג). ולהעיר מהמבואר באגה"ק (סי"ד) בנוגע לראש השנה*, ש, בכל שנה ושנה יורד ומאיר . . . אור חדש עליון יותר שלא הי' מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה".

(* ראש זמן, ודוגמתו בנפש - נשיא ישראל, הראש דבני" (כבהערה 12).

א. בהמשך להמדובר לאחרונה אודות הענין ד, "והחי יתן אל לבו" - מובן, שכל תאריך שאירע בו ענין מיוחד בחיי האדם, כשחוזר ונשנה מידי שנה בשנה, צריך להביא לידי הוספה בענין החיים, כמדובר לעיל⁸ בנוגע ליום הולדת, ועד"ז מובן גם בנוגע ליום נישואין⁹, וכיו"ב.

ואם הדברים אמורים בנוגע לחייו הפרטיים דכאו"א מישראל - בנוגע לנשיאי ישראל ("הנשיא הוא הכל"י) על אחת כמה וכמה שמאורעות מיוחדים בחייהם מביאים הוספה בענין החיים ("והחי יתן אל לבו"), הן בנוגע להנשיאים עצמם (שיתוסף אצלם שלימות נעלית יותר לגבי השלימות שלפנ"י¹⁰), והן בנוגע לפעולת השפעתם בכל ישראל, צאן מרעיתם.

ועד"ז בנדו"ד - ב' ניסן - יום ההסתלקות-הילולא דכ"ק אדמו"ר

משיחת יום א' פ' צו, ב' ניסן ה'תשמ"ח. נדפס בסה"ש תשמ"ח ח"א ע' 347 ואילך.

- 1) לשון הכתוב - קהלת ז, ב.
- 2) כ"ה אדר וש"פ ויקרא ר"ח ניסן ש.ו.
- 3) (סה"ש תשמ"ח ח"א ע' 332 ואילך; 343 ואילך).
- 4) להעיר מהשקו"ט הידועה אם נישואין הו"ע חד-פעמי שהוא פעולה נמשכת, או שבכל יום הוה קנין חדש (ראה מפענח צפונות ע' קלה. וש"ג).
- 5) פרש"י חוקת כא, כא.

6) שהרי כאו"א מישראל הוא בחזקת כשרות (רמב"ם הל' קידוה"ח (שיעור דימים הסמוכים) פ"ב ה"ב. ועוד), ועאכו"כ - נשיאי ישראל, שכל עניניהם בשלימות כו'.

החיות. . המלוכשת בדם הנפש היוצא מהלב אל כל האברים, וסובב סובב הולך הרוח חיים והדם תוך תוך כל האברים והגידים המובלעים בהם ותוזר אל הלב כו" (כפי שמבאר רבינו הזקן באגה"ק¹⁹).

ונמצא, שעיקר ענין החיות הכל אברי הגוף קשור עם הלב, כי, הדם («הוא הנפש») שבלב (לא רק גילוי והמשכה ממנו) מתפשט בכל אברי הגוף ממש²⁰.

זאת ועוד:

חיות - קשורה עם תנועה²¹. וענין התנועה הוא בלב דוקא, שנמצא תמיד בתנועה של רצוא ושוב, «דפיקו דלבא»²², והדם שבו - בתנועה תמידית, סיבוב והילוך בכל אברי הגוף (כמבואר באגה"ק¹⁹), משא"כ הכבד והמוח שאינם בתנועה.

ועד"ז בנשיא ומלך, «לב כל קהל ישראל» - «אשר יוציאם ואשר יביאם»²³, שעל ידו נעשה (גם²⁴) המשכת חיות לבני".

ב. ויש להוסיף ולבאר הקשר והשייכות להענין ד, «והחי יתן אל לבו» - הוספה בענין החיים:

אודות נשיא ומלך - פוסק הרמב"ם¹¹ שהוא «לב כל קהל ישראל»¹². והרי ענינו של הלב הוא - שבו משכן «הדם הוא הנפש»¹³ המחיה את כל הגוף.

ובפרטיות יותר:

«מלך» - ר"ת מוח לב כבד¹⁴, «תלת שליטין אינון - מוח לבא וכבדא»¹⁵.

והחילוק שביניהם¹⁶:

המוח - הוא הראש דחיות הגוף, כי, «עיקר משכנה והשראתה (של הנשמה) היא במוחו (של אדם) ומהמוח מתפשטת לכל האברים, וכל אבר מקבל ממנה חיות וכח הראוי לו לפי מזגו ותכונתו»¹⁷, ולכן, המוח מושל ושולט על אברי הגוף להנהיגם כרצונו.

הכבד - כולו דם (קרוש)¹⁸.

ואילו הלב - הוא חיות הגוף עצמו, להיותו מקום משכן «הדם הוא הנפש», ועל ידו נעשה «התפשטות והילוך

(19) סימן לא.

(20) ולכן, המשכת החיות מהמוח לכל האברים היא גם באופן של התחלוקת, שכל אבר מקבל ממנה חיות וכח הראוי לו לפי מזגו ותכונתו, משא"כ המשכת החיות מהלב היא לכל האברים בשוה, שכולם מקבלים את הדם שבלב, עצם החיות (וראה גם סה"ש תשמ"ח ח"א ע' 222 ואילך. וש"נ).

(21) כידוע ש,תנועה" היא סימן על «חיות» - כל חי מתנועע.

(22) ראה לקו"ת שה"ש שם. ועוד.

(23) פינחס כז, יז.

(24) נוסף על פעולת הראש ומוח - מורה-דרך ומנהיג לכל ישראל, «אשר יוציאם ואשר יביאם» (וראה רמב"ם ה' מלכים ספ"ד).

(11) ה' מלכים פ"ג ה"ו.

(12) נוסף לכך שהוא «ראש» (ש"א טו, יז. ועוד). «ראש הדור» (תנחומא חוקת כג. במדב"ר פי"ט, כח). וראה תניא פ"ב: ראשי אלפי ישראל שנשמותיהם הם בבחי' ראש ומוח כו' ראשי בני ישראל שבדורם.

(13) ראה יב, כג.

(14) מגן אבות ה'הרשב"ן פ"ה מ"ט. ערכי הכינויים (לבעל סה"ד) בערכו. ניצוצי אורות וניצוצי זר לוח"ב קנג, א.

(15) זח"ב שם.

(16) ראה גם לקו"ת שה"ש לג, ד. ובכ"מ.

(17) תניא פנ"א.

(18) פרש"י ד"ה הכבד - חולין קט, ב.

ועפ"ו י"ל, שבי' היו"דין ד"חיים", רומזים לעשור הראשון והשני דנשיאותו, והאותיות מ"ח ("חיים") רומזים למ"ח³⁰ שנות הנשיאות במדינה זו, עשר שנים בחיים חיותו בעלמא דין (ת"ש - תש"י), ול"ח שנים (תש"י - תשמ"ח) דפעולה נמשכת, הוספה בהפצה דתומ"צ בכלל והמעיינות בכללם, ע"פ דרכיו אשר הורנו³¹.

ולהעיר, שמ"ח בגימטריא "חיל", ובגימטריא ב"פ כ"ד, ענין ד"ושמתי כדכד שמשותף³² - כמבואר הענין ד"כדכד" בלקו"ת³³, וכן בדרושי הצ"צ³⁴, ועד"ז בנוגע ל"חיל", וכן "חיים" - שענינים אלו נתבארו בדרושי חסידות, וחלקם נלקטו בספר הליקוטים לדרושי הצ"צ (שבהם נכלל גם מדרושי אדמו"ר האמצעי ואדמו"ר הזקן), והם גם היסוד³⁵ לדרושי רבותינו

ובבוא יום התחלת הנשיאות (ב' ניסן) מידי שנה בשנה, ניתוסף עוד יותר בענין ה"לב", היינו, הוספה בענין החיים - "והחיי יתן אל לבו", ועד שנמשך מבחינת "מחיי חיים יתן לך חיים"²⁵, עד לחיים גשמיים כפשוטם.

ג. האמור לעיל (הוספה בענין החיים), מודגש ביותר בב' ניסן דשנה זו - ס"ח שנה (פר"ת - תשמ"ח) לנשיאות כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ס"ח בגימטריא²⁶, "חיים".

ויש להוסיף, ע"פ סגנון ולימוד אאמו"ר ע"ד הרמז - שמספר ס"ח העולה מצירוף האותיות ד"חיים" (ב' יו"דין ומ"ח)²⁷ מכוון לחילוקי התקופות במשך ס"ח שנות הנשיאות דנשיא דורנו:

נתבאר במק"א²⁸ ששלושים שנות נשיאותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר בחיים חיותו בעלמא דין (פר"ת - תש"י) נחלקות (בכללות) לג' תקופות של עשר שנים²⁹; עשר שנים ראשונות - במדינה הריאה, עשר שנים שניות - במדינת פולין וכו', ועשר שנים האחרונות - במדינה זו, בחצי כדור התחתון.

(25) יומא עא, א.

(26) ולהעיר, שענין הגימטריא - מספר, שייך לכל, אפילו לפשוט שבפשוטים וקטן שבקטנים. (27) להעיר מביאורי הענין דלולב (בגימט' חיים) מנענעו ש"געע לחוה שלו ממש" (סידור אדה"ז קודם הלל). ולהעיר מביאורי אדמו"ר בענין (רבי) "חייא" ו"חיים" (ע"פ הנסמן בס' המפתחות).

(28) לקו"ש ח"ח ע' 303 ואילך. וראה לקו"ש חט"ז ע' 142.

(29) להעיר, שבחיי האדם נחשבות כל עשר שנים לתקופה בפ"ע - ראה אבות ספ"ה.

(30) ועד ברמו בפרטיות יותר: מ' - ארבעים*

שנות פעולה בהפצת המעיינות חוצה גם בחצי כדור התחתון, וח' - שמונה שנים של הוספה גם לגבי השלימות דארבעים שנה, הוספה במספר הקשור עם ענין הגאולה (ראה ערכין יג, ב. ובכ"מ).

(31) אגה"ק סכ"ז.

(32) ישע"י נד, יב.

(33) ראה כד, ד ואילך. כו, ג ואילך.

(34) אוה"ת ראה ע' תשעא ואילך. ועוד.

(35) ועל יסוד זה - בנוי ההמשך שלאח"ז. - ופשוט שיש בכאו"א הנשיאים ענין בפ"ע (שהרי כל נשיא הוא "מאור" בפ"ע), ובאופן של חידוש, עד לחידוש שלא בערך, לגבי הנשיאים שלפניו, כולל ובמיוחד - חידוש בתורתם, פנימיות התורה (הקשורה ומאוחדת עם גגלה דתורה*).

(* להעיר ממארו"ל (ע"ז ה, ב) "לא קאי איניש

אדעתי' דרבי' עד ארבעים שנין".

(* החל מרבינו הזקן, כמודגש בשמו - "שניאור", חיבור ב' האורות דנגלה דתורה

שהדם שבלב עצמו נמצא בתמידות בכל האברים, „התפשטות והילוך החיות מהלב אל כל האברים. . כהלכתו תמידי כסדרו. . (ש)כל האברים מקושרים יחד ומקבלים חיותם. . מהלב“.

ויתירה מזה:

הקירוב שבין המלך להעם הוא לא רק ביחס להמשכת החיות דכל העם, שמקבלים חיותם מהמלך, אלא גם לאידך גיסא - שמציאותו של המלך תלוי בהעם, „אין מלך בלא עם“⁴¹, כלומר, אע"פ שנקראים „עם, מלשון עוממות. . רחוקים ממעלת המלך“, הרי, ביחד עם זה (ואדרבה - בגלל זה)⁴² פועלים הם את המלכות - המלך.

וכמודגש גם בהכרת המלך - שהעם מכריזים „יחי המלך“ (כפי שמצינו גם במלכות⁴³ בית דוד⁴⁴), שבוה מודגש גם שפעולת העם היא בחיי המלך, חיים של מלך⁴⁵.

ה. עפ"ז מובן גם בנדוד - „חיים“ שנה לנשיאותו של נשיא דורנו:

נוסף על האמור לעיל ע"ד ההוספה בענין החיים (מידי שנה בשנה,

נשיאינו שלאח"ז, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אשר, ע"י העיון במקומות אלו יתוסף ביאור בהאמור לעיל ע"ד העילוי המיוחד דשנה זו, בבחינת „תן לחכם ויחכם עוד“³⁶.

ד. ויש להוסיף בכהנ"ל - בעומק יותר.

ובהקדמה, שביחס שבין העם לנשיא ומלך - ב' קצוות:

מחד גיסא - תנועה של רוממות והבדלה, „משכמו ומעלה גבוה מכל העם“³⁷, „עם“ דייקא, „מלשון עוממות, שהם דברים נפרדים וזרים ורחוקים ממעלת המלך“³⁸. וכמודגש בענין היראה והביטול - „שום תשים עליך מלך, שתהא אימתו עליך“³⁹.

ולאידך גיסא - תכלית הקירוב, כאמור, שהמלך הוא „לב כל קהל ישראל“, והרי אין לך קירוב גדול יותר מקירוב הלב⁴⁰ לאברי הגוף, כאמור,

(36) לשון הכתוב - משלי ט, ט.

(37) שמואל"א ט, ב. נתבאר באוה"ת וירא כרך ד תשס"ד, ב. שה"ש כרך ב ע' תיד-תטו. ועוד.

(38) שעהיה"א פ"ו (פא, ב).

(39) שופטים יז, טו. סנהדרין כב, א (במשנה).

(40) יותר מהמות, ראש החיות, וגם הנהגתו אברי הגוף היא בדרך של ציווי ופקודה כו' (היפך תנועת הקירוב).

(41) שעהיה"א שם. וראה בחיי וישב לת, ל. שם ר"פ בלק. כד הקמח ע' ר"ה (ב). ספר החיים פ' גאולה פ"ב. עמה"מ שער שעשועי המלך רפ"א.

(42) „כי אילו אפילו היו לו בנים רבים מאד, לא שייך שם מלוכה עליהם, וכן אפילו על שרים לבדם, רק ברוב עם הדרת מלך“ (שעהיה"א שם).

(43) ראה מ"א א, לד-לט - בנוגע לשלמה.

(44) ועד"ז בדוד (שם, לא) - אבל לא בנוגע לענין ההכתרה.

(45) ובוה גופא - „יצלח מלכא. . כי התפלה על החיים וההצלחה“ (רד"ק עה"פ שם, לד).

ופנימיות התורה (לקוד ח"א פג, א. וראה לקו"ש חט"ז ע' 38 ואילך. וש"נ). ועד"ז אצל רבותינו נשיאינו שלאח"ז (אף שבפרטיות מצינו זה חילוקי אופנים ושינויים בין נשיא לנשיא). ולהעיר גם מהידוע שרבותינו נשיאינו דייקו לקבל „סמיכה“ לפני הנישואין (ראה לקו"ש ח"א ע' 53. ועוד).

מישראל (נוסף לכך שכל מלך הוא „לב כל קהל ישראל“) – לכן, בכחו וביכלתו דכאו"א מישראל לפעול הענין ד„יחי המלך“:

על הפסוק⁴⁹ „דרך כוכב מיעקב“ מצינו ב' דרשות בחז"ל: (א) „כוכב“ קאי על כאו"א מישראל⁵⁰, (ב) „כוכב“ קאי על מלך המשיח⁵¹.

ונתבאר במק"א⁵² שאין סתירה בדבר⁵³ (ואדרבה, ב' המאמרים מסייעים זה לזה) – ע"פ הידוע⁵⁴ שבכאו"א מישראל יש ניצוץ מנשמת משיח, היא בחי' היחידה שבנפש כאו"א, שהיא ניצוץ מהיחידה הכללית, נשמתו של משיח צדקנו⁵⁵.

ונמצא, שבנוגע למלך המשיח מודגש ביותר הקשר והשייכות לכל ישראל – שעצם נשמתם, בחי' היחידה⁵⁶, היא ניצוץ מנשמתו של משיח, ולכן, גם הענין ד„אין מלך בלא

ועאכו"כ בשנה זו שסימנה „חיים“) לכל אנשי הדור ע"י נשיא הדור – הרי, גם אנשי הדור פועלים הוספה בענין החיים אצל נשיא הדור, כאמור לעיל בענין ההכרזה „יחי המלך“.

ובאותיות פשוטות:

לאחרי שישנה השלימות ד„חיים“ שנה לנשיאותו (פעולתו ועבודתו) דנשיא דורנו – צ"ל הוספה עיקרית בענין החיים (גם) ע"י פעולת העם שמכריזים „יחי המלך“, שתוכנה של הכרזה זו – שכבר הגיע הזמן להקיצו ורננו שוכני עפר – כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו ועד דהקיצו ורננו דוד מלכא משיחא!

וזהו גם מה שמרעישים בעקבתא דמשיחא ע"ד הצורך להכריז „עד מתי“, שעיי"ז מקרבים ומזרזים את הגאולה⁴⁶ – די"ל, שנוסף על הדגשת הצפי', הבקשה והדרישה על הגאולה [שיבוא משיח צדקנו בפועל ממש, באופן דמראה באצבעו ואומר זה⁴⁷, הנה המלך המשיח, בשר ודם, כפס"ד הרמב"ם⁴⁸ „יעמוד מלך מבית דוד וכו' ויקבץ נדחי ישראל“], יש בהכרזה זו גם התוכן דענין ההכתרה – „יחי המלך“, שעיי"ז פועלים ביאת דוד מלכא משיחא.

ו. ויש להוסיף, שאצל מלך המשיח מודגשת יותר שייכותו לכאו"א

(49) בלק כד, יו.

(50) ירושלמי מעשר שני פ"ד ה"ו.

(51) ירושלמי תענית פ"ד ה"ה. רמב"ן עה"פ. ועוד.

(52) לקו"ש ח"ב ע' 599. שם ע' 692 בהערה. ובכ"מ.

(53) ובפרט ע"פ הידוע שכל הפירושים בפסוק אחד שייכים זל"ז (ראה לקו"ש ח"ג ע' 782. ובכ"מ).

(54) מאור עינים ס"פ פינחס. וראה גם סה"מ תרמ"ג ע' ע.

(55) רמ"ז לח"ג רס, ב. אוה"ת נצבים ע' א"רעו. סה"מ תרכ"ז ע' טז. תרצ"ז ע' ר. תרצ"ט ע' 207. ועוד.

(56) להעיר, שמקום משכן בחי' היחידה הוא בלב (ראה המשך תער"ב ח"א ע' נט), די"ל דוגמתו בכללות ישראל, יחידה הכללית דמשיח – מלך המשיח, „לב כל קהל ישראל“.

(46) ראה שיחת אחש"פ תרצ"ט (הועתקה בחוברת „כרם חב"ד – ניסן תשמ"ז ע' 65). וראה שיחת ז' מרחשון תשמ"ו. לקו"ש וישב תשמ"ז בסופו. ובכ"מ.

(47) ע"ד מחז"ל – שמו"ר ספכ"ג. פרשי' בשלח טו, ב.

(48) הל' מלכים ספ"א.

המזוכה נשיא א' ליום⁶¹, שלכן, „בוהגין מר"ח ואילך לקרות פ' הנשיא שהקריב בו ביום⁶².”

וצירוף שניהם יחד (ענין הגאולה ודהנשיאות) הוא – נשיאותו של דוד מלכא משיחא בגאולה העתידה.

ה. ובפרטיות יותר – ב' ניסן – „ביום השני הקריב נתנאל בן צוער נשיא ישכר⁶³”;

„צוער” – הוא גם מלשון צער⁶⁴, אשר, הצער הכי גדול הוא – צער הגלות.

ולאחרי צער הגלות [שכבר יצאנו י"ח „די והותר”, כפי שמאריך אדמו"ר האמצעי⁶⁵ בנוגע לצרות שהיו עד ימיו, ועאכו"כ לאחרי כל מה שעברו בדורות שלאח"ז עד לדורנו זה, „לא תקום פעמיים צרה⁶⁶] – נולד „בן צוער⁶⁷, השכר שנולד ומתגלה („בן”) ע"י הצער

עם” (תוכן הכרזת העם „יחי המלך”) הוא בהדגשה יתירה אצל מלך המשיח – „דרך כוכב מיעקב”, כוכב דכללות ישראל, הקשור עם גילוי „דרך כוכב מיעקב” אצל כאו"א מישראל, התגלות בחי' היחידה שלו.

* * *

ז. ויש לקשר כל האמור לעיל לזמן התחלת נשיאותו של נשיא דורנו – בחודש ניסן:

חודש ניסן קשור עם ענין הגאולה – כמארז"ל⁶⁸, „משבחר הקב"ה בעולמו קבע בו ראשי חדשים ושנים, וכשבחר ביעקב ובניו קבע בו⁶⁹ ראש חודש של גאולה, שבו נגאלו ישראל ממצרים ובו עתידין ליגאל, שנאמר⁶⁹ כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.”

וחודש ניסן קשור גם עם ענין הנשיאות⁶⁰ – „בא' בניסן התחילו הנשיאים להקריב את קרבניהם לחנוכת

61 שו"ע אדה"ו או"ח סתכ"ט ס"ט.

62 שם סט"ו. וראה בארוכה לקו"ש ניסן תשמ"ו.

63 נשא ז, יח.

64 אוה"ת נשא ע' רפ"רפא. וראה דרושים שבהערה 68; 70.

65 שערי תשובה ח"א ספ"ה (ה, ב). וראה גם מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"ב ס"ע תשעו ואילך. 66 לשון הכתוב – נחום א, ט (וראה לקו"ש חכ"ג ע' 306 הערה 55 ובשוה"ג).

67 וכמשנת קונטרס משיחות ש"פ ויק"פ ס"ח (סה"ש תשמ"ח ח"א ע' 326 ואילך), שע"י קושי הגלות כו' זכו ישראל להעילוי ד, וירבו ויעצמו במאד מאד” (ראה רמב"ן במדבר ג, ד). ובלשון הוהר (ח"ב קצח, סע"א ואילך) – שע"י „שברו” (בשי"ן ימנית) נעשה הענין ד, אשרי שא"ל יעקב בעוורו שברו גוי” (בשי"ן שמאלית), זכאין אתון למעבד לכו נסין ופורקנין” (ראה בסה"ש שם הערה 74).

57 שמו"ר פט"ו, יא.

58 „בו” דייקא, היינו, שנקבע בעולם סדר של הנהגה נסית (גאולה) שלמעלה מהנהגה טבעית, שע"ז נתגלה גם האלקות שבהנהגה טבעית (ראה גם ד"ה החודש הזה לכם דש"פ ויקרא, ר"ח ניסן, שנה זו).

וענין זה מרומז גם בשמו של החודש – „ניסן”, „נסי נסים” (ראה ברכות נו, רע"א ובתדא"ג מהרש"א – ד"ל הפירוש ד, נסי נסים”, נוסף על הנהגה נסית, גילוי אלקות (נס) גם בהנהגה הטבעית גופא.

59 מיכה ז, טו.

60 „באחד בניסן ראש השנה למלכים” (ר"ה בתחלתה). ולהעיר ממארז"ל (שמו"ר פט"ו, כו) „אין המלכות באה להם (לישראל) עד ל' דור, שנאמר החודש הזה לכם ראש חדשים, החודש ל' יום ומלכות שלכם ל' דור כו” (עד לחידוש המלכות לעתיד לבוא).

באוהליך⁷⁵, היינו, שישכר ענינו לימוד התורה⁷⁶, כמ"ש⁷⁷, "ומבני ישכר יודעי בינה לעתים גוי"⁷⁸, וזבולון עיקר ענינו יציאה לפרקמטיא (אלא שצריך גם לקבוע עתים לתורה).

וי"ל דוגמתו בתורה גופא - החילוק שבין לימוד התורה בזמן הזה לגבי לימוד התורה דלעתיד לבוא, שהוא ע"ד ובדוגמתו⁷⁹ החילוק שבין קביעת עתים לתורה (וזבולון) לגבי תורתו אומנותו (ישכר).

ועפ"ז מובן הקשר וההמשך דישכר וזבולון בנוגע לענין הגאולה - שלאחרי הגאולה (נתנאל בן צוער) רואים ש"מעשינו ועבודתינו" בלימוד התורה בזמן הזה הוא בבחינת "זבולון" לגבי לימוד התורה דלעת"ל⁸⁰.

י. ובכל זה ניתוסף (רמז) בקביעות

(„צוער“) - „לפום צערא אגרא“⁶⁸, ולא רק „אגרא“, שכר לפ"ע העבודה, אלא יתירה מזה - באופן של מציאה, „מצאתי דוד עבדי“⁶⁹.

ומרמז גם בשם „נתנאל (בן צוער)“ - שהתוצאה דצער הגלות („בן צוער“) היא „נתנאל“, „נתן א"ל“⁷⁰:

„נתן“ - כל הנותן בעין יפה הוא נותן⁷¹, ולא עוד, אלא, שהנתינה היא מבחי' „א"ל“ - התחלת י"ג מדה"ר (לכמה דעות⁷²), „א"ל הוי' ויאר לבו“⁷³, גילוי והמשכת חסדו של הקב"ה, חסד שלמעלה מהשתלשלות, עד להחסד העיקרי - גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ט. ויש להוסיף ולבאר גם השייכות לג' ניסן (שהרי נמצאים כבר במוצאי ב' ניסן, לאחרי תפלת ערבית דליל ג' ניסן) - „ביום השלישי נשיא לבני זבולון“⁷⁴:

החילוק שבין ישכר לזבולון הוא - „שמח זבולון בצאתך וישכר

75 ברכה לג, יח ובפרש"י.

76 להעיר שדוקא בקרבן נתנאל בן צוער נשיא ישכר מרמו על ענין התורה - במדב"ר פ"ג, טו-טז. נת' בד"ה ביום השני שבהערה 68;

70.

77 דה"א יב, לב.

78 ובהדגשה יתירה - בנוגע לקידוש חדשים ועיבור שנים (ראה במדב"ר פ"ג, טו-טז), „החדוש הזה לכם גוי“, משיעורי הרמב"ם דימים אלה.

79 ויתירה מזה - „תורה שאדם למד בעוה"ז הבל היא לפני תורתו של משיח“ (קה"ר פ"א, ח).

80 ו„הקדים זבולון לישכר, שתורתו של ישכר על ידי זבולון היתה“ (פרש"י ברכה שם) - ע"ד מארו"ל (פסחים נ, א), „אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו“, היינו, שעי' לימוד התורה בזמן הזה זוכים ללימוד התורה דלעתיד לבוא (ואו תתגלה גם המעלה דזבולון קדימה גם במעלה) - ה„סיבה“ שמביאה לשלימות דלעת"ל.

68 אבות פ"ה מכ"א. וראה גם אוה"ת שבהערה 64. סד"ה ביום השני עטר"ת. ה"ש"ת.

69 תהלים פט, כא. וראה סנהדרין צו, א.

70 בכ"ו - ראה אוה"ת שם. סד"ה ביום השני תרכ"ט. עטר"ת. ד"ה הנ"ל דב' ניסן תרפ"ה.

71 ב"ב נג, א. וש"נ.

72 זח"ג קלא, ב. עץ חיים שער יג (שער אריך אפנין) פ"א. וראה בכ"ז מכתב כ' מנ"א תש"ח (נדפס בלקו"ש ח"ד ע' 1348*). וש"נ.

73 תהלים קיח, כז.

74 נשא ז, כד.

* אגרות קודש אדמו"ר שליט"א ח"ב ע' שסט. המו"ל.

תוקד בו, והאש על המזבח תוקד בו, אש תמיד תוקד על המזבח, כולן נדרשו במס' יומא, שנחלקו רבותינו במנין המערכות שהיו שם⁸⁵.

כלומר, אע"פ שפרשה זו אין עיקרה אודות הקרבת התמיד, כי אם, ע"ד העבודות שלפנ"ז, שהם בגדר דהכשר, והכשר דהכשר כו' להקרבת התמיד [החל מתרומת הדשן, ואח"כ סידור המערכות, העלאת שני גזרי עצים, הכנת כלי השרת, ורק לאח"ז מתחילין להכין את התמיד⁸⁶, לא לפני ש"האיר פני המזרח עד שבתברון⁸⁷] - הרי, (גם) ההכשר וההכנה צ"ל באופן של זריזות, "אין צו אלא לשון זירוז".

ומכאן למדים הוראה בעבודת האדם - שהענין ד"זריזון מקדימים למצוות⁸⁸ הוא לא רק בנוגע לעשיית המצוה עצמה, אלא גם בנוגע להכנה והכשר דהכשר כו'.

ולדוגמא: בנוגע למצות הצדקה (ובפרט בענין שהזמן גרמא, "מעות חטים") - מצוה כללית השקולה כנגד כל המצוות⁸⁹ - שצ"ל זריזות לא רק בהנתינה לצדקה בפועל ממש, אלא גם בהכנה למצוה, החל מהשקוט ע"ד קבלת החלטה טובה (גם כאשר הקיום בפועל א"א להיות רק לאחר זמן).

ויש להוסיף ולהעיר, שגם ענין הזריזות קשור עם הגאולה - כמ"ש

שנה זו, ב"והחי יתן אל לבו" בנוגע לחיי יום יום ועד למעשה בפועל - שב' ניסן חל ביום ראשון דפ' צו:

בהתחלת פ' צו מפרש רש"י⁸¹ - "אין צו אלא לשון זירוז, מיד ולדורות".

שבוה מודגש שכל האמור לעיל אודות ענין הגאולה, והנשיאות דדוד מלכא משיחא - צ"ל באופן של זירוז.

ובפשטות - שבעמדנו בחודש ניסן, "חודש של גאולה", לאחר ששכבר עבר ר"ח ניסן⁸², ונכנסים ליום המעשה⁸³, ב' ניסן (ובפרט בשנה זו, "חיים" שנה לנשיאות כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו) - בא מלך המשיח ("יחי המלך") בזריזות הכי גדולה, תיכף ומיד ממש.

יא. ויש להוסיף בלימוד והוראה בעבודת האדם לקונו - בענין הזריזות, "אין צו אלא לשון זירוז":

תוכן הפרשה - שעלי' נאמר, "צו את אהרן", "אין צו אלא לשון זירוז" - הוא בנוגע לתרומת הדשן ("והרים את הדשן גו"⁸⁴) וסידור המערכות ("ריבה כאן יקידות הרבה, על מוקדה, ואש המזבח

81 שפירושו - פשוטו של מקרא ("אני לא באתי אלא לפשוטו של מקרא" - פרש"י בראשית ג, ח. ועוד), וביחד עם זה - כולל גם "ענינים מופלאים" (של"ה במס' שבועות שלו קפא, א), "יינה של תורה" (היום יום" כ"ט שבט).

82 כולל גם - הנתינת כח ד"א אותו יום נטל עשר עטרות" (פרש"י ר"פ שמיני), כמשנ"ת בסה"ש תשמ"ח ח"א ע' 335 ואילך.

83 משא"כ ר"ח שאינו "יום המעשה" (ראה לקו"ת ברכה צו, ד. וש"נ), ובפרט בשנה זו שחל בש"ק.

84 פרשתנו ו, ג.

85 פרש"י שם, ה.

86 ראה רמב"ם הל' תמידין ומוספין רפ"ו.

87 תמיד ל, א. רמב"ם שם פ"א ה"ב.

88 פסחים ד, א.

89 ב"ב ט, א. ירושלמי פאה פ"א ה"א. וראה

גם תניא פל"ז (מח, ב ואילך).

רבינו הזקן באגה"ק⁹⁰ ש"זריזותי דאברהם אבינו ע"ה היא העומדת לעד לנו ולבנינו עד עולם", ובפרט (הזריזות במעשה הצדקה העולה על כולנה . . גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה⁹¹ . . עד כי יבוא שילה".

יב. והמעשה הוא העיקר⁹²:

יש לסיים ולהשלים את "מעשינו ועבודתינו"⁹³ - כולל גם הבקשה והדרישה "עד מתי", וההכרזה "יחי המלך" דוד מלכא משיחא - בזריזות הכי גדולה, הקשורה עם שמחה וחיות, - אשר, ענינים אלו (שמחה וחיות) מודגשים ביותר בשנה זו: שנת תשמח (תְּשַׁמַּח וְתִשְׁמַח), ו"חיים" שנה לנשיאותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו -

שעיי"ז פועלים כביכול ה"אחישנה"⁹⁴ דהזריזות אצל הקב"ה⁹⁵ - "אלקים כהן הוא"⁹⁶, ו"כהנים זריזין הם"⁹⁷ - לגאול את בני" בזריזות הכי גדולה, תיכף ומיד ממש, "לא עיכבן המקום כהרף עין"⁹⁸.

זאת ועוד:

כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו פסקי⁹⁹ - בשנתו אז - שכבר נסתיימה העבודה, ולא נותר אלא "לצחצח את הכפתורים". ומכיון שכבר עברו עשרות שנים (יותר מל"ח שנה) שבהם מצחצחים את הכפתורים - הרי בודאי שבימינו אלו נסתיימה גם העבודה דצחצוח הכפתורים.

ולהעיר, שאין לצחצח את הכפתורים יתר על המדה¹⁰⁰ - כפי שרואים במוחש שצחצוח יתר מחסר מן הכפתור ומקלקל יפיו!

ומכיון שכן, הרי בודאי ובודאי שעכשיו צריכה להיות ומוכרחת כביכול הזריזות של הקב"ה להביא את הגאולה תיכף ומיד ממש.

ותיכף ומיד - מקיימים הציווי "זאת¹⁰¹ תורת העולה היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה גו' ובער עלי' הכהן עצים בבוקר בבוקר"¹⁰²,

(99) שיחת שמח"ת תרפ"ט.

(100) להעיר, שגם בחנוכת המזבח בחודש ניסן מודגש הענין ש"לא פחתו ולא הותירו" (במדב"ר פ"ד, יד), "לא ריבה ולא מיעט" (פרש"י ס"פ נשא).

(101) פרשתנו ו, ב, שם, ה.

(102) להעיר מפני אוה"ח עה"פ: "ובדרך רמז תרמוז כל הפרשה על גלות האחרון שאנו בו לנחמנו מעצבון נפשנו כי כל איש ישראל מאנה הנחם נפשו בראות אורך הגלות . . וביאר עד מתי יהיו ישראל בגדר ב' דברים אלו (על מוקדה על המזבח) - כל הלילה, שהיא זמן הגלות הנמשל ללילה . . עד הבוקר שהוא זמן שיריק עלינו כבודו ואתא בוקר, והזמן הוא אחר עבור ת"ק לאלף הששי . . ואומרו בבוקר בבוקר . . כי זמן הגאולה הי' ראוי להיות בבוקר ראשון של שנת הת"ק לאלף החמישי, ולסיבת העון מתעכב עד בוקר הב' כו", עיי"ש בארוכה.

(90) סימן כא.

(91) ב"ב י"ד, א. וראה גם תניא שם.

(92) אבות פ"א מ"ו.

(93) ראה תניא רפ"ז.

(94) ישע"י ס, כב. סנהדרין צח, א.

(95) ואדרבה - מגיד דבריו ליעקב חוקי ומשפטיו לישראל, "מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לעשות" (תהלים קמו, יט. שמו"ר פ"ל, ט), היינו, שהזריזות דהקב"ה צ"ל לפני וקודם זריזותן של ישראל.

(96) סנהדרין לט, סע"א.

(97) שבת כ, א.

(98) מכילתא ופרש"י בא יב, מא.

„תפלות במקום תמידין תקנום“¹¹¹, תפלת שחרית כנגד תמיד של שחר, ותפלת מנחה כנגד תמיד של בין הערביים (ותפלת ערבית כנגד אברים ופדרים)¹¹², ופס"ד השו"ע¹¹³ יהיב פרוטה לעני והדר מצלי.

ויה"ר שההחלטה ע"ד נתינת הצדקה תביא תיכף את השכר¹¹⁴, „שמקרכת את הגאולה“, ע"י דוד מלכא משיחא.

ובפשטות - „הנה זה בא“¹¹⁵, משיח צדקנו, ויגאלנו, כולנו יחדיו, בתוככי כלל ישראל, „בנערינו ובוקנינו גו' בבנינו ובבנותינו“¹¹⁶, ובפרט בשנה זו, שנת הקהל, „הקהל את העם האנשים והנשים והטף“¹¹⁷, „קהל גדול ישובו הנה“¹¹⁸, כולל גם כל הדורות שלפנינו - „הקיצו ורננו שוכני עפר“¹¹⁹.

ובפרט - בזכותן של נשים צדקניות שבדורנו, אשר, ע"פ המבואר בכתבי האריז"ל¹²⁰ שדורנו זה (דור האחרון של הגלות, ובמילא, דור הראשון של הגאולה) הוא גלגול של הדור שיצאו ממצרים, הרי, כשם שיציי"מ היתה בזכותן של נשים

בביהמ"ק השלישי, אשר, להיותו „מקדש אדניי כוננו ידך“¹⁰³, „בנינא דקב"ה“¹⁰⁴, ש„בנוי ומשוכלל יגלה ויבוא מן השמים“¹⁰⁵, יכול (ובמילא צריך) לירד ולהתגלות למטה אפילו בלילה¹⁰⁵, בלילה זה ממש!

ובאופן ש„תחזינה עינינו“ - עיני בשר בגוף של בשר, נשמות בגופים, כולל גם (קיום ההבטחה ברורה) „ונתת“¹⁰⁶ לכם לב בשר¹⁰⁷, „לב חדש ורוח חדשה“¹⁰⁶.

יג. כרגיל - יש לסיים ב„נתינת“ שליחות מצוה לצדקה (המקרכת את הגאולה), בהוספה לנתינת שליחות מצוה לצדקה בהתחלת היום.

ולהעיר, שיי"ל שהתחלת וסיום היום בענין הצדקה, הוא, ע"ד ובדוגמת התחלת וסיום היום בקרבן התמיד - כמ"ש¹⁰⁸ „וערך עליי העולה גו'“, „עולת תמיד היא תקדים“¹⁰⁹, וכן „עליי, על עולת הבוקר השלם כל הקרבנות כולם, מכאן שלא יהא דבר מאוחר לתמיד של בין הערביים“¹⁰⁹ (מלבד הקטר חלבים ואברים שכשר כל הלילה¹¹⁰), ודוגמתם בזמן הזה -

(103) בשלח טו, יז ובפרש"י.

(104) זח"ג רכא, א. זח"א כט, א.

(105) פרש"י ותוס' סוכה מא, א. ועוד.

(106) יחזקאל לו, כו.

(107) לאחרי ש„הסירוי את לב האבן מבשרכם“ (שם) - די"ל, שההסרה כו' נעשתה כבר ע"י מעשינו ועבודתינו במשך הנשיאות דכ"ק מו"ח אדמו"ר (החל מב' ניסן). ע"ד האמור בנוגע לצחצוח הכפתורים כו'.

(108) פרשתנו ו, ה.

(109) פרש"י עה"פ.

(110) פרש"י ריש פרשתנו - ממגילה כא, א.

(111) ברכות כו, ב.

(112) ברכות שם. שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס פט.

(113) או"ח סו"ס צב. שו"ע אדה"ז שם -

מב"ב יו"ד, א.

(114) ע"ד הפס"ד בשו"ע או"ח סתק"א ס"ג

(מתענית ה, ב).

(115) שה"ש ב, ח.

(116) בא יו"ד, ט.

(117) וילך לא, יב.

(118) ירמ' לא, ז.

(119) ישעי' כו, יט.

(120) שער הגלגולים הקדמה כ. ל"ת וספר

הליקוטים להאריז"ל שמות ג, ד.

צדקניות שהיו באותו הדור¹²¹, כמו כן תהי' גאולתנו מגלות זה האחרון בזכות נשים צדקניות שבדורנו¹²², "כימי גאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

(121) סוטה יא, ב. שמו"ר פ"א, יב. במדב"ר פ"ג, ו.

(122) ראה גם יל"ש רות רמו תרו בסופו (ממדרש זוטא רות): אין הדורות נגאלים אלא בשכר נשים צדקניות שיש בדור.

(123) ויתירה מזה - "נפלאות" אפילו בערך ליצי"מ (זח"א רסא, ב. אוה"ת נ"ך ע' תפז).

הוספה

בשורת הגאולה

כ.ב.

מדובר ומודגש ביותר בזמן האחרון ממש ע"ד הצורך בפעולתו של כאו"א מישראל לעשות כל התלוי בו להביא את משיח צדקנו בפועל ממש תיכף ומיד ממש,

– כיון שבימינו אלה ממש (עם סיומו של חודש ניסן דהי' תהא שנת אראנו נפלאות) „כלו כל הקיצין“ (”קץ הימים“ ו”קץ הימין“¹) כפשוטו ממש², ובודאי שתיכף ומיד בא משיח צדקנו, וכאו"א מראה באצבעו ואומר „הנה זה (מלך המשיח) בא“³, שכבר בא (בלשון עבר) ברגע שלפני רגע זה.

* * *

משיח נמצא בעולם בזמן ומקום הגלות, ובמצב של גלות, שסובל תחלואי הגלות [כהמשך הגמרא⁴ „אמר רב אי מן חייא הוא כגון רבינו הקדוש“, „אם משיח מאותן שחיין עכשיו“⁵ ודאי היינו רבינו הקדוש, דסובל תחלואים וחסיד גמור הוה“⁶], ומצפה בקוצר רוח ובכליון עינים⁷ להתגלות (מההעלם בזמן ומצב הגלות), דמלך המשיח גואל את ישראל

(1) ראה אוה"ת ר"פ מקץ. וש"נ.

(2) נוסף לכך שבזמן הגמרא כבר „כלו כל הקיצין“ (סנהדרין צז, ב).

(3) שה"ש ב, ח ובשהש"ר עה"פ (פ"ב, ח (ב)).

(4) סנהדרין צה, ב.

(5) וע"פ פס"ד הרמב"ם (הל' מלכים ספ"א) „ואם יעמוד מלך מבית דוד כו" – היינו שהוא כבר מלך.

(6) פרש"י שם. – וע"ש זה נקרא „חיוורתא (מצורע) דבי רבי“, „ע"ש רבינו הקדוש שנקרא רבי . . שהי' סובל תחלואים ויסורים כמוהו“ (תדא"ג מהרש"א שם).

(7) שלכן „שרי חד ואסיר חד (מתיר נגע ומקנחו וקושרו מתיר האחר ועושה כן, ואינו מתיר שני נגעים יחד (כשאר הסובלי חלאים שיושב ביניהם)), אמר דילמא מבעינא דלא איעכב (אי בעי לי לצאת ולגאול את ישראל לא איתעכב כדי קשירת שני נגעים)“ – סנהדרין שם ובפרש"י.

בגאולה האמיתית והשלימה שאין אחרי' גלות, כפס"ד הרמב"ם⁸ "יעמוד מלך מבית דוד וכו'".

. . . ושם⁹ (בהתחלת הסוגיא): "דבי רבי שילא אמרי שילה שמו, שנאמר עד כי יבוא שילה, דבי רבי ינאי אמרי ינון שמו (כמו ינאי, כל אחד הי' דורש אחר שמו¹⁰), שנאמר יהי שמו לעולם לפני שמש ינון שמו, דבי רבי חנינה אמרי חנינה שמו, שנאמר אשר לא אתן לכם חנינה, ויש אומרים מנחם בן חזקי¹¹ שמו, שנאמר כי רחוק ממני מנחם משיב נפשי¹².
ואנן (חסידים) נעני' אבתריהו (בנוגע לרבותינו נשיאינו, ובפרט כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו) – יוסף שמו, שנאמר¹³ "יוסף אדני שנית ידו גו' ואסף נדחי ישראל גו'", יצחק שמו, שנאמר¹⁴ "אז ימלא שחוק פינו".

* * *

"רבי אומר איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם כל שהיא תפארת לעושי' ותפארת לו מן האדם¹⁵. . . ויש לומר הביאור בזה – בהמשך להאמור לעיל בנוגע להתגלות וביאת המשיח:

. . . "רבי אומר איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם":

"האדם" – קאי על "אדם¹⁶ הזה (ש"הוא במדרגה גדולה. . . שלימו

(8) שבערה 5.

(9) סנהדרין שם.

(10) פרש"י שם. – ולהעיר מדיוק לשון רש"י "כל אחד הי' דורש אחר שמו" (ולא שהתלמידים חידשו ששמו כשם רבם).

(11) כ"ה ("בן חזקי") בדפוסים שלפנינו, ובירושלמי ואיכ"ר: "מנחם" סתם. – ולהעיר שרש"י מעתיק תיבת "מנחם", ומוסיף "בן חזקי". וכנראה שצ"ל בפרש"י "ה"ג בן חזקי", אלא שהבחורהזעצער "תיקן" והשמיט "ה"ג". ועצ"ע.

(12) וראה גם ירושלמי ברכות פ"ב ה"ד. איכ"ר פ"א, גא. וראה לקוטי לוי"צ על מארז"ל ע' קו ש"כל הדעות אמת הם ואלו ואלו דא"ח", עיי"ש.

(13) ישע"י יא, יא-יב.

(14) תהלים קכו, ב. וראה ברכות לא, א.

(15) אבות פ"ב מ"א.

(16) לקו"ת פרשתנו כב, ב.

דכולא" כשמוכשרין מעשיו ותיקן כל הדברים . . רק פסולת שבסוף לבושיו עדיין לא נתברר כו" מצד ענין הגלות – כמו רבי; ובדורנו זה – דור האחרון של הגלות, עקבתא דמשיחא, שכבר נסתיימו ונשלמו כל עניני העבודה שהיו צריכים להעשות במשך זמן הגלות – י"ל שכל בני" הם בדרגא זו.

והשאלה היא: כיון שכבר נסתיימו מעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות"17 – מהי הדרך ישרה" (הקלה והמהירה ביותר מבין כל דרכי התורה) שיבור לו האדם (כללות בני") שגמר עניני העבודה כדי לפעול התגלות וביאת המשיח"18?

. . . וביאור הדרך ישרה" להתגלות וביאת המשיח ע"י מלכות שבתפארת" – בנוגע למעשה בפועל:

ובהקדמה – שכיון שמשיח צדקנו עומד לבוא תיכף ומיד, אבל עדיין לא בא בפועל, שלכן דרושה ההשתדלות האחרונה (סוף לבושיו) של כאו"א מישראל להביא את המשיח, צריכה להיות הפעולה (לא ע"י מלכות בטהרתה, ענינו של מלך המשיח עצמו, אלא) ע"י מלכות שבתפארת, כלומר, ענינו של המשיח (מלכות) כפי שהוא בתורה (תפארת).

. . . ובפשטות: "תפארת" – הו"ע לימוד התורה, ומלכות שבתפארת" – הוא לימוד התורה בעניני מלך המשיח ובעניני הגאולה שנתבארו בריבוי מקומות"19,

– בתורה שבכתב (ובפרט בדברי הנביאים . . שכל הספרים מלאים בדבר זה"20) ובתורה שבעל פה, בגמרא (ובפרט במסכת סנהדרין ובסוף

(17) תניא רפ"ז.

(18) ומתחיל מהתגלות וביאת המשיח שבכאו"א מישראל, כידוע שהפסוק, דרך כוכב מיעקב גו" שקאי על מלך המשיח (ירושלמי תענית פ"ד ה"ה), קאי גם על כאו"א מישראל (ירושלמי מע"ש פ"ד ה"ו), כיון שיש בו ניצוץ מנשמת משיח (מאור עינים ס"פ פינחס).

(19) ונקל למוצאם – ע"י ספרי המפתחות (שרבו בדורנו זה) על סדר הא-ב, בערכים המתאימים: גאולה, משיח, וכיו"ב.

(20) רמב"ם הל' מלכים פ"א ה"ב.

מסכת סוטה) ובמדרשים, וגם – ובמיוחד – בפנימיות התורה, החל מספר הזהר (ש"בהאי חיבורא דילך דאיהו ספר הזהר כו' יפקון בי' מן גלותא ברחמים"21), ובפרט בתורת החסידות (שע"י הפצת המעיינות חוצה אתי מר דא מלכא משיחא22), בתורת רבותינו נשיאינו, ובפרט בתורתו (מאמרים ולקוטי שיחות) של נשיא דורנו – מעין ודוגמא והכנה ללימוד תורתו של משיח, "תורה חדשה מאתי תצא"23, שילמד לכל העם פנימיות התורה (טעמי תורה), ידיעת אלקות (דע את אלקי אביך"24), כפס"ד הרמב"ם25 ש"באותו הזמן. . יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים וישיגו דעת בוראם כו" –

וההוספה בלימוד התורה בעניני משיח והגאולה (מלכות שבתפארת") היא הדרך ישרה" לפעול התגלות וביאת המשיח והגאולה בפועל ממש.

ועל של פועל באתי – ובודאי יעוררו ויפרסמו בכל מקום ומקום:

כדי לפעול התגלות וביאת המשיח תיכף ומיד – על כאו"א מישראל (האנשים – הן יושבי אוהל (ישכר) והן בעלי עסק (זבולון), וכן הנשים והטף, כל חד וחד לפום שיעורא דילי") להוסיף בלימוד התורה (במיוחד) בעניני משיח וגאולה.

ומה טוב – שהלימוד יהי' (ברבים) בעשרה, כי, נוסף על המעלה ד"עשרה שיושבים ועוסקים בתורה שכינה שרוי' ביניהם"26, יש מעלה מיוחדת כשלומדים עניני משיח והגאולה ברבים בנוגע להתפעלות והשמחה ברגש הלב, שעיי"ו הולכת וגדלה ההשתוקקות והצפי' לביאת המשיח27.

21) זח"ג קכד, ב – ברע"מ. הובא ונת' באגה"ק רסכ"ו.

22) אגה"ק דהבעש"ט – כש"ט בתחלתו.

23) ישעי' נא, ד. ויק"ר פי"ג, ג.

24) דה"א כח, ט.

25) בסיום וחותרם ספרו "משנה תורה".

26) אבות פ"ג מ"ו. וראה אגה"ק סכ"ג.

27) ולכן, גם אלה שרוצים ללמוד בעיון ושקו"ט (ועד לחדש חידושי תורה בעניני משיח וגאולה), מתוך מנוחה וישוב הדעת, ע"י הלימוד לעצמו או בחברותא

הוספה / בשורת הגאולה

ועוד ועיקר כפשוט – להוסיף בקיום המצוות בהידור, ובמיוחד בההידור במצות הצדקה (כללות כל המצוות²⁸) ש"מקרבת את הגאולה"²⁹.

וכדאי ונכון לקשר ההוספה בצדקה עם ההוספה בתורה בעניני משיח וגאולה – עי"ז שההוספה לצדקה היא מתוך כוונה לקרב ולזרז את הגאולה, כיון שכוונה זו כשלעצמה היא חלק מלימוד התורה בעניני הגאולה – הלימוד (במחשבה – מזמן לזמן) דמאמר חז"ל "גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה".

(משיחות ש"פ תזריע־מצורע, ו' אייר תנש"א)

– ישתדלו (מזמן לזמן) להשתתף גם בהלימוד בעשרה, כדי שיהי' אצלם גם המעלה שע"י הלימוד בעשרה (כבפנים).

(28) ראה תניא פל"ז.

(29) ב"ב יו"ד, א.

לזכות

הרה"ג הרה"ח ר' עזרא בנימין שיחי'
בן הרבנית מרת שרה שאשע ע"ה שחט,
לרגל יום ההולדת שלו לאויוש"ט, ביום כ"ד אדר שני
הת' גדלי' חנוך בן מרת מלכה שיינדל שיחי' סטראל,
לרגל יום ההולדת שלו לאויוש"ט, ביום כ"ד אדר שני
הרה"ת ר' מנחם מענדל הלוי שיחי' בן מרת רחל ע"ה דוכמאן,
לרגל יום ההולדת שלו לאויוש"ט, ביום כ"ה אדר ראשון
הת' ארי' לייב הלוי בן מרת מינדל שיחי' קאופמאן,
לרגל יום ההולדת שלו לאויוש"ט, ביום כ"ה אדר ראשון
הרה"ת ר' אהרן וואלף שיחי' בן מרת דינה רייזעל ע"ה ציקמאן,
לרגל יום ההולדת שלו לאויוש"ט, ביום כ"ו אדר ראשון
הו"ח ר' יצחק צבי הירש בן מרת חנה שיחי' וויינער,
לרגל יום ההולדת שלו לאויוש"ט, ביום כ"ט אדר שני
הרה"ת ר' אמיתי שיחי' בן מרת שושנה ע"ה ימיני,
לרגל יום ההולדת שלו לאויוש"ט, ביום ב' ניסן
הרה"ת ר' דוד נתנאל בן מרת אילה שיחי' האך,
לרגל יום ההולדת שלו לאויוש"ט, ביום ג' ניסן
הרה"ת ר' מרדכי יהודה שיחי' בן מרת ברכה ליפשה ע"ה שוחאט,
לרגל יום ההולדת שלו לאויוש"ט, ש"ק פ' תזריע, ה' ניסן
הרה"ת ר' יוסף יצחק בן מרת מלכה שיחי' גורביץ,
לרגל יום ההולדת שלו לאויוש"ט, ביום וא"ו ניסן
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

*

נדפס ע"י ידידיהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

הי שותף בהפצת עיני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula*!!!
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved One
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095